

Een impressie van de Friese ledenexcursie Schiermonnikoog

Rozenkransjes, loodgrijze bovistjes, grazers en wadvogels: allemaal deel van het grotere geheel

Op 25 september bezochten de Friese leden het eiland Schiermonnikoog. De ledencommissie Fryslân had daar, samen met de boswachters, een fietsexcursie georganiseerd.

Na de overtocht met de boot, verkwikt door koffie en gevulde koek, stappen we in groepen op de fiets. De boswachters Jan Willem, Erik, Annemarie en Jan gaan elk met een groep naar de verschillende excursiepunten.

De blauwe groep beklimt eerst de Wassermanbunker. Daar vertelt Jan ons over de verschillende grazers die Natuurmonumenten inzet voor het duinbeheer. De landgeiten, soayschappen, pony's en Sajaquesarunderen hebben elk zo hun voorkeuren qua planten. Dat levert korte begroeiing, spannende bospaadjes, hier en daar kale duinvalleien en veel biodiversiteit op.

In de winter blijven de grazers lekker buiten doorgrazen, want ze kunnen goed tegen een beetje kou. De oostpunt van het eiland komt met winterstormen wel eens onder water te staan, maar er zijn voldoende hogere duingebieden waar de grazers veilig heen kunnen. Vee van de boeren moet dan wel van de lagere kwelder af voor hun veiligheid. Het zeewater kan zowel van de Noordzee- als van de Waddenzeekant dit deel van het eiland overspoelen. En zo levert het extra dynamiek.

Hierna fietsen we naar de Waddendijk. Erik staat op ons te wachten bij de bank van Banck. Voor hij ingaat op de noden van de wadvogels laat hij ons de loodgrijze bovist zien. Een piepklein paddenstoeltje dat op de dijk groeit. Je ziet het grijze bolletje gauw over het hoofd. Of je stapt er bovenop. Dat is eigenlijk niet erg, vertelt Erik. Het helpt de bovist juist om de sporen te verspreiden.

De wadvogels hebben geschikte broedgebieden nodig. Natuurmonumenten is samen met o.a. de eilanders aan het bekijken of met de bagger uit de jachthaven kleine kweldereilandjes nabij de waddendijk aangelegd kunnen worden. Dat kan veilige broedplekken opleveren voor visdieven, kokmeeuwen, scholeksters en kluten. En de mensen kunnen van deze vogels genieten vanaf de dijk. Een ander onderdeel van het project "Wij en de wadvogels" gaat over de Westerplas. Deze plas is in de loop der jaren behoorlijk

dichtgegroeid door het voedselrijke water. Er broeden nu wel aalscholvers en enige zilverreigers, maar de plas kan veel meer vogels een goede broed- en rustplek bieden. Daarvoor moet er dan gebaggerd en enige begroeiing weggehaald worden. Met de bagger kunnen wat eilandjes aangelegd worden. Minder begroeiing betekent ook meer zicht op de vogels en de plas. Wellicht dat er dan een extra kijkscherm geplaatst kan worden. Natuurmonumenten hoopt in 2023 deze projecten uit te voeren.

En dan op naar het Kapenglop, waar Annemarie op ons staat te wachten. Jan Willem is inmiddels naar de ondertekening van de overeenkomst met de eilanderboeren voor minder vee en de productie van eilander kaas. De minister komt tekenen en stelt geld beschikbaar. Op het fietspad vanaf de Badweg naar het duin komt ons een in robijnrode pij gehulde figuur tegemoet fietsen. Na bijna verkeerd naar zee te fietsen, vinden we Annemarie. Zij neemt ons mee het duin in. Zij vertelt ons over het werk dat de medewerkers en vrijwilligers van Natuurmonumenten doen om

verschillende geschikte groei- en leefomstandigheden voor de duinplanten te creëren. En over de kennis van alles dat groeit en groeide op dit waddeneiland bij enkele oudere bewoners. Vervolgens doet zij een paar voorzichtige passen opzij en naar achteren en laat ons een bijzonder plantje zien. Een plantje dat op de rode lijst staat en waarvan Schiermonnikoog één van de twee groeiplaatsen is: het rozenkransje. Een plantje met een krans van platliggende blaadjes, dat in het voorjaar wit en roze bloeit. Verwijzen deze bloeikleuren naar de grijze pijpen van de monniken en de in rode pij gehulde fietsster? Of is het een ezelsbruggetje?

Nadat we dit kleine onderdeel van de duinflora bekeken hebben, neemt ze ons mee verder het duin in. We komen bij een prachtig wit stuifduin, omgeven door enkele steile randen. In de steile randen broeden 's zomers oeverzwaluwen en het zand van duin heeft de vrije hand om te stuiven waar het heen wil. Het zand wordt door de wind aangevoerd vanaf het strand en van de zandplaten voor het eiland. Er is hiervoor meer dan genoeg zand beschikbaar. Vroeger werd het stuifzand vastgelegd door er helm te planten, maar de inzichten zijn veranderd. Het stuifzand zorgt nu voor dynamiek

en biodiversiteit.

En dan is het tijd om de groene en oranje groep op te zoeken. We treffen elkaar allemaal bij het nieuwe informatiecentrum het Baken. Dit is het vierde excursiepunt, maar eerst is het hoog tijd voor versterking van de inwendige mens. Na de lunch kan iedereen in eigen tempo het Baken bekijken en nog wat plekjes op het eiland bezoeken. Voorzien van informatie over de bijzondere rijke natuur, het werk van onze vereniging Natuurmonumenten en frisse eilandlucht nemen we de boot weer terug naar de vaste wal. Het was een welbestede dag.

27-09-2021 LM

